

Jula 2023

Til alle medlemmer!

Året 2023 er snart historie og vi i ledelsen i fylkeslaget ønsker å komme med en julehilsen. Vi er glade for at nettopp du er medlem ☺ Fylkeslaget har fått nesten 100 nye medlemmer i år, mens det på landsplan har blitt over 1000 nye siste året. Bonde- og Småbrukarlaget er i godt driv i kampen for norske gardsbruk og norsk matproduksjon. Så vi ønsker at du fortsatt vil være medlem, og vi ønsker oss mange nye medlemmer i 2024! **Dersom alle dere medlemmer verver en ny medlem i januar hver, ville vi fordoblet medlemstallet. Tar du utfordringen?**

I oppland har vi også hatt et aktivt arbeidsår.

Året startet trist ved at vår nestleder Bjørn Rønning brått gikk bort i januar. Bjørn var en bauta og trygghet i Bonde- og Småbrukarlaget på samme måte som han var i alle de andre verv han hadde gjennom mange år. Vi

lyser fred over Bjørns gode minne

Vi tar med noen glimt fra året:

- I januar hadde vi også fylkesstyremøte i Valdres etterfulgt av medlemsmøte. Leder i fylkeslaget, Hallvard Helland sammen med Ola Vaagan Slåtten fra "Levende bygder" i Hallingdal holdt hver sin innledning om levende bygder og bærekraft.
- I mars var det årsmøte og felleskonferanse sammen med Hedmark og Buskerud. Oppland fikk nye vedtekter som bl.a. endret antallet i fylkesstyret til fem. Svein Løken overtok etter Hallvard Helland som leder. Hallvard fortsatte som nestleder.

Fylkesstyret 2023-24: F.v. Hallvard Helland, Lom Bs, nestleder, Svein Løken, Øyer-Tretten Bs, leder, Anne Kate Isumhaugen, Sør-Fron Bs, Niklas Grøterud, Torpa og omegn Bs og Trond Taraldrud, Toten Bs

- I april –mai var det jordbruksforhandlinger. NBS kom ikke til enighet med Norges Bondelag om felles krav. Bonde- og Småbrukarlaget hadde et betydelig høyere krav enn Norges Bondelag. BS beveget seg mye mere i retning NB enn motsatt, men enige ble de ikke. Etter megling fra Statens side valgte Staten å gå videre i forhandlinger med Norges Bondelag. I forbindelse med forhandlingene hadde vi i Oppland flere infomøter med lokallagene på Teams, og vi kontaktet også flere politikere for å prøve å påvirke behandlingen på Stortinget.
- Sommeren ble 2023 ble dårlig for jordbruket i mye av landet. Oppland var av de som ble verst rammet Først med langvarig forsommertørke. Fylkesleder deltok da på flere teams møter med Statsforvalter og andre om situasjonen. Når det først begynte å regne, så regnet det leenge. Og det regnet mye. I august kom uværet Hans som rammet deler av fylket hardt og brutalt. Fylkesleder og deler av styret i Sør-Fron deltok bl.a. på «flom-møte» på Frya med Landbruks og matminister Pollestad. Fylkesleder holdt en appell om situasjonen vi var i, og sendte med budskapet skriftlig.
- I august arrangerte Nord Fron BS i samarbeid med Sør-Fron og Oppland **Skåbukonferansen** for første gang. Det ble et meget vellykket arrangement. Innledere var bl.a. leder i NBS Tor Jacob Solberg, Per Olaf Lundteigen og Anders Norstad. En meget god ramme med Skåbu Fjellhotell i sentrum.

Tor Jacob i Skåbu. Foto Nord-Fron BS

- **I November** var det landsmøte i NBS på Hamar. «Vår» styrerepresentant gjennom mange år, Kjell Erik Brandstadmoen fra Ringebu tok ikke gjenvalg. Som erstatter fikk vi inn Ellen Marie Sørungard Syse fra Lesja. Ellen Marie er også vara til fylkesstyret og er nå vår fadder fra landslaget. Oppland stilte med en rekordstor delegasjon på over 30 stemmeberettigede og nesten 40 totalt. Fylkeslaget støtte bla. En uttalelse fra Gausdal BS som gikk på at NBS går inn for løsdrift på storfe kun ved nybygg. Den konkrete uttalelsen ble ikke vedtatt, men en lignende med samme innhold fikk stort flertall.

De fleste fra Oppland på landsmøtet. Foto Ole Dolmseth NBS

Året 2023 har vært et vanskelig år for jordbruksproduksjon som nevnt over, Med tørke først på sommeren etterfulgt av en endeløs periode med regn. Toppet med flom i august. Mange av dere fikk ikke i nærheten av nok vinterfôr til dyra, Selv om vi har gode ordninger for avlingsskade her i landet, er det en forholdsvis stor egenandel, og mange har rett og slett ikke penger til å dekke dette. Vi håper de fleste får ordnet seg så de kommer igjennom vinteren.

Når slike situasjoner kommer på toppen av en fra før dårlig økonomi, kan det røyne på for de fleste. Vi har i flere sammenhenger oppfordret både lokallag og andre om å arrangere møteplasser for bønder denne høsten. Det gleder oss at det har blitt gjennomført mange slike. Ofte er den en god hjelp i slike situasjoner å treffe likesinnede.

Norsk Bonde-og Småbrukarlag har virkelig satt dagsorden denne høsten med hele tre planer:

- **Menon-rapporten** ble utarbeidet av Konsulentfirmaet Menon Economics for oppdrag av NBS og tallfester bl.a. kostnaden til egenkapital i landbruket. Dette kan bli svært nyttig kommende jordbruksforhandlinger
- **Plan for økt sjølforsyning:** Her viser NBS hvordan vi kan øke norsk sjølforsyning bl.a ved økt tollvern, avgift på importert proteinråvare og redusert prisnedskrivning på kraftfôr.
- **Plan for inntektsopptapping**

I Oppland har vi jobbet mye dette året med å påvirke utforming av eventuelle **regionale miljøkrav**. Det er Statsforvalteren i Innlandet som har fått i oppdrag av sentrale myndigheter til å vurdere innføring av regionale miljøkrav i landbruket for å bedre miljøtilstanden i både lokale/regionale vassdrag og i Oslofjorden. I Oslofjorden er situasjonen kritisk. Slike miljøkrav for landbruket er alt innført i Akershus/Østfold delen av Viken. Kravene der går på at 60 % av jordbruksarealet på den enkelte driftsenhet skal ligge i stubb, med fangvekst eller gras gjennom vinteren. I tillegg er det krav om grasdekte dråg på erosjonsutsatte arealer, grasdekte striper mot vassdrag mm. Det det settes krav til er i stor grad det som det blir gitt **regionale miljøtilskudd** til. Men mens regionale miljøtilskudd er basert på frivillighet, blir kravene pålagt. Det er ennå ikke bestemt om det blir krav for Innlandet. Statsforvalteren mener det må til, mens faglagene prøver å bremse. Eventuelle krav kan bli gjeldende fra høsten 2024. Forskrift kan komme på høring etter jul, og fylkeslaget vil invitere til lokallagsmøte på Teams over nyttår om dette.

Vi ønsker alle medlemmer en riktig god jul og et godt nytt år! Takk for innsatsen i året som har gått!

*Kari Hanne Pavenstädt, fylkessekretær
Hallvard Helland, nestleder
Svein Løken, leder*

